

**Juridisch kader voor
grensoverschrijdende samenwerking**
**Juridische tools ten dienste van de
grensoverschrijdende projecten**

December 2013

Inleiding	3
Stappen voor het kiezen van een juridische tool	5
Bilaterale akkoorden voor grensoverschrijdende samenwerking	6
Samenwerkingsovereenkomst	7
Grensoverschrijdende structuren met rechtspersoonlijkheid	8
Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS)	9
Europees Economisch Samenwerkingsverband (EESV)	12
Euroregionale Samenwerkingsgroepering (ESG)	14
Grensoverschrijdende verenigingen of samenwerkingsverbanden	16
Lokaal Samenwerkingsverband voor Grensoverschrijdende Samenwerking (LSGS)	18
Grensoverschrijdend <i>consorcio</i>	20
Overzichtstabel	22

De *Mission Opérationnelle Transfrontalière* (MOT of Grensoverschrijdende operationele organisatie) heeft als voornaamste missies het bijstaan en informeren over de operationele structuren voor grensoverschrijdende samenwerking. Sedert haar ontstaan in 1997 heeft de MOT verschillende publicaties op haar naam en organiseerde zij tal van conferenties en seminars over het kader voor grensoverschrijdende samenwerking.

Tussen oktober 2012 en december 2013 leidde de MOT met de financiële steun van het nationaal programma voor technische bijstand Europ'Act een sensibiliseringsproject voor de medespelers in de samenwerking voor juridische en operationele structuren van de grensoverschrijdende projecten.

Dat initiatief was er in de eerste plaats op gericht om de lokale actoren in de grensoverschrijdende samenwerking te informeren over de beschikbare tools, alsook over de methodologie voor het kiezen en ontwikkelen van de samenwerkingsinstrumenten.

Vervolgens had het project als doel uitwisselingen van ervaringen en goede praktijken mogelijk te maken tussen de actoren in grensoverschrijdende samenwerking aan weerskanten van de grenzen, met betrekking tot het aanwenden van de tools.

Ten slotte wenste de MOT in dat kader opheldering te verschaffen over het instrument EGTS en over de kansen die worden geboden door de nieuwe verordeningen 2014-2020 van het cohesiebeleid (acties voor plaatselijke ontwikkeling, geïntegreerde territoriale investeringen).

Meer in het bijzonder organiseerde de MOT in het kader van dit project vijf informatieseminars over de juridische tools ten dienste van de grensoverschrijdende projecten. Elk seminar was gewijd aan één of twee Franse grenzen:

- **Frankrijk-Spanje-Andorra, op 16 september 2013 in Toulouse**
- **Frankrijk-Zwitserland, op 3 oktober 2013 in Annemasse**
- **Frankrijk-Italië, op 3 oktober 2013 in Genua**
- **Frankrijk-Duitsland-Luxemburg, op 17 oktober 2013 in Sarreguemines**
- **Frankrijk-België-Verenigd Koninkrijk, op 29 oktober 2013 in Rijsel**

De seminars sneden praktische kwesties aan die verband houden met de keuze, de structuur en de werking van de juridische tools ten dienste van de projecten. Door middel van vergelijkende voorstellingen van de tools en markante voorbeelden van grensoverschrijdende structuren, brachten de seminars een debat tot stand over de relevantie, de toegevoegde waarde en de beperkingen van de verschillende structuren ten dienste van de grensoverschrijdende projecten.

De belangrijkste boodschap van deze ontmoetingen bestond erin te beklemtonen dat de keuze van de juridische tools in de eerste plaats dient voort te vloeien uit de dynamiek van de projecten (de strategieën van de partners en de grensoverschrijdende strategieën, de uitgetrokken middelen, de concrete inhoud van het project, de voorziene acties). Aldus past de juridische structurering binnen de levenscyclus van de grensoverschrijdende projecten en gaat zij doorgaans hand in hand met het proces waarbij de samenwerkingsinitiatieven tot rijping komen en duurzaam worden gemaakt.

Deze evenementen waren bedoeld voor zij die actief bezig zijn met de grensoverschrijdende samenwerking (territoriale gemeenschappen en hun groeperingen, overheidsdiensten, raadkamers, onderwijsinstellingen, bedrijven, instanties van Europese programma's, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, grensoverschrijdende structuren, enz.) en die hun projecten voorzagen van juridische structuren of die overwegen dat te doen.

Om de belangrijkste lessen uit de seminars samen te vatten, heeft de MOT dit document opgesteld. Het heeft als doel om diegenen die actief bezig zijn met samenwerking te helpen bij de keuze van de juridische vorm die het best aan hun behoeften is aangepast.

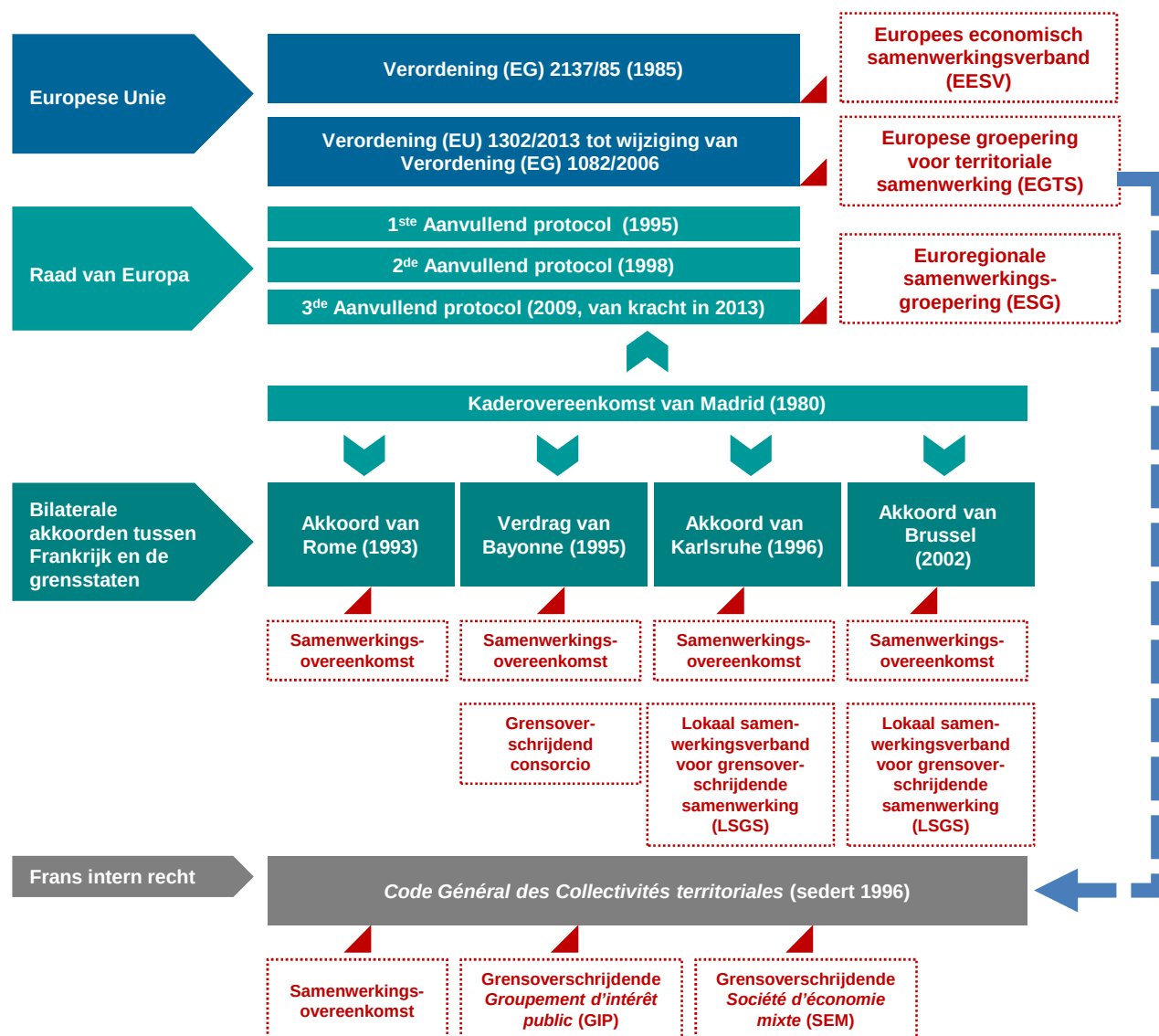
Structuur van het document

Dit document wil op een synthetische wijze de belangrijkste beschikbare juridische tools voorstellen voor het structureren van grensoverschrijdende projecten aan de Franse grenzen. Het bevat een aantal fiches die voor elke tool de volgende elementen voorstellen: de definitie ervan, de rechtsgrondslag, de terreinen waarop de tool wordt aangewend, de belangrijkste voordelen en beperkingen.

Elke tool wordt geïllustreerd door twee voorbeelden van structuren die tot stand gebracht werden bij de Franse grenzen en die voorgesteld werden tijdens de vijf informatieseminars.

Deze gids stelt eveneens de belangrijkste stappen voor die doorlopen dienen te worden bij de keuze van een juridische tool, alsook een overzichtstabel van de verschillende tools.

Rechtsgrondslag voor de grensoverschrijdende samenwerking

Stappen voor het kiezen van een juridische tool

Een grensoverschrijdende samenwerkingsstructuur is de juridische en operationele vertaling van voortdurend evoluerende partnerschapsinitiatieven. Het betreft een dynamisch proces waarin de doelstellingen die door de samenwerking worden nagestreefd de relevante grensoverschrijdende juridische formule bepalen. De samenwerkingsstructuren passen binnen de levenscyclus van de projecten en beantwoorden aan een bijzondere behoefte die is ingegeven door de mate waarin de samenwerking tot rijping is gekomen, is uitgediept en duurzaam is gemaakt.

Zo is het, in het proces van identificatie van de meest geschikte juridische vorm voor een initiatief van grensoverschrijdende samenwerking, aanbevolen om de volgende stappen te volgen:

1. Definieren van de operationele parameters van het toekomstige samenwerkingsinstrument

- De toegevoegde waarde bepalen van een juridische tool (samenwerkingsovereenkomst of structuur met rechtspersoonlijkheid) voor het grensoverschrijdend project.
- Definieren van de opdrachten (interventiedomeinen, voorziene acties), de interventiemodaliteiten (grondgebied, kalender) van de toekomstige structuur, alsook de middelen ervan (financiële en menselijke middelen, werktal).
- Identificeren van de toekomstige leden en de juridische tools van de grensoverschrijdende samenwerking waaraan zij wettelijk kunnen deelnemen (samenwerkingsovereenkomst of structuur met rechtspersoonlijkheid).
- Definieren van de organen, de vertegenwoordigingsmodaliteiten van de toekomstige leden (bijvoorbeeld: een algemene vergadering, een bureau, commissies of werkgroepen, enz.) en de beslissingsprocedures.

2. Kiezen van de juridische vorm (en de plaats van de zetel voor de structuren met rechtspersoonlijkheid)

- Rekening houden met de locatie en de juridische vorm van de toekomstige leden.
- Indien er meerdere juridische formules beschikbaar zijn, de voor- en de nadelen ervan vergelijken (met betrekking tot de oprichtingsprocedures, de werkingsregels, enz.).
- De plaats kiezen van de zetel, die bepalend is voor het recht dat van toepassing is op de structuren met rechtspersoonlijkheid (de verschillende beschikbare rechtsstelsels vergelijken teneinde het gunstigste stelsel voor het grensoverschrijdend project te bepalen).

3. Opstellen van de oprichtingsdocumenten van het nieuwe instrument

- Het uitwerken van de ontwerpen voor de statuten en voor de overeenkomst van de grensoverschrijdende structuur met rechtspersoonlijkheid ofwel van het ontwerp voor de samenwerkingsovereenkomst. Afhankelijk van de gekozen juridische vorm, varieert de verplichte inhoud van die documenten (Europees recht, nationaal recht, bilaterale akkoorden).

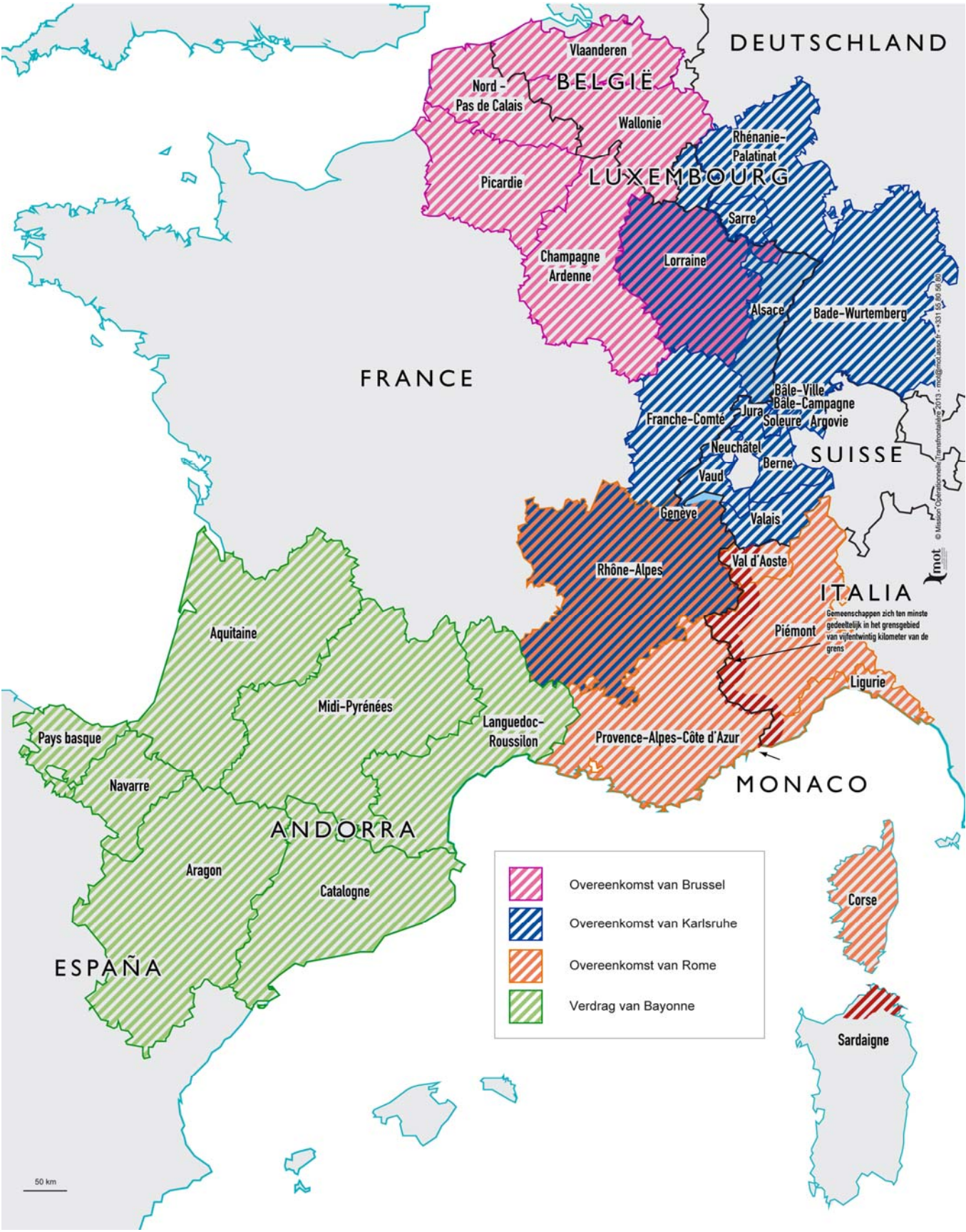
4. Opmaken van het eerste budget en van het werkprogramma

- Het uitwerken van het werkprogramma van de toekomstige structuur (of overeenkomst), alsook van het voorziene budget, teneinde ervoor te zorgen dat de tool operationeel is vanaf de oprichting ervan.

5. Creëren van het samenwerkingsinstrument

- De specifieke procedures volgen afhankelijk van de gekozen juridische tool.
- Voor de structuren met rechtspersoonlijkheid: beraadslaging van elk toekomstig lid teneinde de ondertekening van de oprichtingsovereenkomst en de statuten toe te staan.
- Voor een EGTS, een ESG en de structuren die voortkomen uit de bilaterale akkoorden (bijv. : LSGS, consorcio)
 - Voor de Franse leden, overdracht van de overeenkomst en de statuten, samen met de beraadslaging van de algemene vergadering van het toekomstig organisme, aan de Prefect van de bevoegde regio om de deelname van de leden aan het toekomstig organisme en de oprichting ervan toe te staan indien de zetel in Frankrijk gevestigd is.
 - Desgevallend, het ontwerp voor de overeenkomst en de statuten in overeenstemming brengen nadat de Prefect van de regio zijn opmerkingen heeft geformuleerd.
 - Nieuwe beraadslaging van de algemene vergaderingen van de leden van het toekomstig organisme.
 - Ondertekening van de overeenkomst en de statuten door de gemachtigde vertegenwoordigers van de toekomstige leden.
 - Opstarten van de oprichtingsprocedure (volgens het recht van de plaats van de zetel van de structuur).

Bilaterale akkoorden voor grensoverschrijdende samenwerking

Samenwerkingsovereenkomst

Definitie

De samenwerkingsovereenkomst is een contractuele verbintenis van de ondertekenende gemeenschappen en autoriteiten om een project of een grensoverschrijdende aanpak te realiseren, binnen hun gemeenschappelijke bevoegdheidsdomeinen, met uitzondering van de uitoefening van de politieke en verordenende bevoegdheden. Het is een gemeenschappelijk instrument van de grensoverschrijdende samenwerking.

Rechtsgrondslag

De overeenkomst is voorzien door het Franse intern recht (*Code général des collectivités territoriales*) en door alle interstatelijke bilaterale akkoorden die werden ondertekend tussen Frankrijk en de buurstaten: Akkoord van Rome (1993, met Italië), Verdrag van Bayonne (1995, met Spanje en Andorra sedert 2012), Akkoord van Karlsruhe (1996, uitgebreid in 2004, met Duitsland, Zwitserland en Luxemburg) en Akkoord van Brussel (2002, met België).

Aanwending

Een overeenkomst kan worden aangewend om diverse redenen (bestuur, overleg, immateriële of materiële projecten). Men kan er overigens ook grensoverschrijdende bestuursstructuren zonder rechtspersoonlijkheid mee oprichten. Er bestaat geen modelsamenwerkingsovereenkomst, maar de Raad van Europa heeft modellen uitgewerkt die als voorbeeld kunnen dienen.

Voordelen

De overeenkomst is een zeer soepele tool die op alle niveaus en met elk type van actoren kan worden aangewend (met naleving van de desbetreffende bepalingen die bestaan in de interne rechtsstelsels en de bilaterale akkoorden). Zij biedt eveneens een grote flexibiliteit in de definitie van de inhoud van de overeenkomst. Dit instrument kan een oplossing bieden indien er geen juridische structuur bestaat die volledig is aangepast aan een bepaald samenwerkingsproject. Daarnaast kan zij interessant zijn voor projecten waarvan de duur in de tijd beperkt is, want er wordt geen duurzame structuur mee opgericht.

Beperkingen

Aangezien de overeenkomst een eenvoudige formalisering is van de verbintenissen van de ondertekenaars, berusten de verwezenlijking en de goede voltooiing van het grensoverschrijdend project op de ondertekenaars, wat voor problemen kan zorgen indien één van de partners niet meewerkt. Met de overeenkomst kunnen er geen autonome beslissingsinstanties noch instanties voor financieel en budgetbeheer van het grensoverschrijdend project worden opgericht. Elke ondertekenaar past zijn eigen rechtsstelsel toe op de handelingen die hij stelt in het kader van de overeenkomst, hetgeen de uitvoering van het grensoverschrijdend project complexer kan maken.

PROTOCOLAKKOORD KENT – PAS DE CALAIS

De *Conseil Général du Pas-de-Calais* en de *Kent County Council* ondertekenden in november 2005 een protocol van samenwerkingsakkoord (dat werd geamendeerd in maart 2009). Dat akkoord voorziet dat er in het bijzonder zal worden gewerkt aan: het op de Unesco-werelderfgoedlijst plaatsen van het Nauw van Calais, openbare diensten, cultuur, onderwijs, toerisme.

De voordelen van deze formule zijn: soepelheid (geen administratieve of financiële beheersverplichtingen), legitimiteit (om de actoren aan weerskanten van de grens aan te spreken om samenwerkingsprojecten te overwegen), de reflex van grensoverschrijdende aansporing die ontstaat binnen de gemeenschap en het "alledaags maken" van de nabuurschapsbetrekkingen.

Dit instrument heeft ook beperkingen: het is niet bepaald bindend, enkel aansporend, is hoofdzakelijk gebaseerd op interpersoonlijke betrekkingen en kan door de diensten soms worden ervaren als extra werk.

Niettemin is de balans positief aangezien er dankzij deze soepele formule projecten kunnen worden opgestart binnen talrijke domeinen, en dat tussen de territoriale gemeenschappen, maar eveneens tussen de actoren van beide grondgebieden.

Meer informatie:

→ Op de website van de MOT: <http://www.espaces-transfrontaliers.org/ressources/territoires/frontieres/frontieres-en-europe/frontiere-france-royaume-uni/frontiere-france-royaume-uni-2/>

→ Op de website van Pas-de-Calais: <http://www.pasdecalais.fr/Europe/Connaitre-les-interlocuteurs-du-Pas-de-Calais/Dans-l-Union-europeenne/Angleterre-le-Comte-du-Kent>

→ Op de website van Kent: http://www.kent.gov.uk/business/our_international_work/international_partners.aspx

PROTOCOLAKKOORD NICE - GENUA

Na eerste samenwerkingsinitiatieven in 2010 (in het bijzonder de ondertekening van intentieverklaringen), werd er op 11 februari 2011 in Genua een partnerschapsprotocol ondertekend tussen de Métropole Nice-Côte d'Azur en de stad Genua.

Dit protocol is erop gericht de samenhang en de aantrekkelijkheid van beide grondgebieden te versterken, alsook een gemeenschappelijk economisch ontwikkelingsproject te promoten rond vier thema's: de spoorverbinding Nice-Genua, de snelwegen langs de zee, digitale innovatie (Smart Cities), en samenwerking en lobbying.

Het voordeel van deze formule is dat het een lichte structuur is zonder rechtspersoonlijkheid (met een politieke instantie – het directiecomité en operationele teams – waarbij de technische diensten van beide steden de grensoverschrijdende samenwerkingsmissie vormen).

Deze samenwerking hangt evenwel af van de betrokkenheid van beide partijen (uitvoering die op consensus berust) en vereist duurzame technische en politieke organen, alsook een budget.

Meer informatie:

→ Op de website van de MOT: <http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/riviera-franco-italo-monegasque/>

Grensoverschrijdende structuren met rechtspersoonlijkheid

Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS)

Definitie

De Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS) is een duurzame en autonome structuur met rechtspersoonlijkheid (met de bevoegdheid om contracten te sluiten, personeel te werk te stellen, over een budget te beschikken, aanbestedingen bekend te maken, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden), naar publiek of privaatrecht. Zoals voor elke grensoverschrijdende structuur, vereist een beroep op de EGTS de keuze van een verwijzingsrecht (het recht van de plaats van de zetel), hetgeen de toepassing van een transnationaal recht uitsluit. Een EGTS kan worden opgericht door "aanbestedende diensten", namelijk structuren die onderworpen zijn aan de aanbestedingsvoorschriften, in de zin van de Europese richtlijn 2004/18/EG, zoals Staten, territoriale gemeenschappen en autoriteiten, publiekrechtelijke instellingen, enz., alsook door verenigingen samengesteld uit aanbestedende diensten.

Rechtsgrondslag

Het EGTS-instrument is opgericht door Verordening (EG) nr. 1082/2006. Het is van toepassing op de binnengrenzen van de Europese Unie en op de buitengrenzen (onder bepaalde voorwaarden). Deze verordening is het voorwerp van toepassingsmaatregelen in het intern recht van de lidstaten, die de publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid (zoals in Frankrijk, Italië, Spanje, Duitsland, Luxemburg) of de privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid van deze structuur bepalen, alsook de nationale regels die op deze structuur van toepassing zijn. Een EGTS die haar zetel in Frankrijk heeft, valt onder de regeling van de "syndicats mixtes ouverts" (artikelen L.5721-1 en volgende van de CGCT, de *Code général des collectivités territoriales*).

Aanwending

Dit instrument heeft tot doel om "de territoriale samenwerking te vergemakkelijken en te bevorderen" (artikel 1 van Verordening nr. 1082/2006). Het draagt immateriële samenwerkingsprojecten (met inbegrip van grensoverschrijdend bestuur) of materiële samenwerkingsprojecten (voorzieningen, infrastructuur of gezamenlijke diensten), binnen de gemeenschappelijke bevoegdheidsdomeinen van zijn leden. Het kan eveneens de rol van beheerautoriteit (ofwel bemiddelende instantie) van de Europese territoriale samenwerkingsprogramma's op zich nemen of instrumenten van geïntegreerde territoriale ontwikkeling dragen (periode 2014-2020).

Voordelen

De EGTS is een structuur met rechtspersoonlijkheid, met een grote Europese zichtbaarheid, en met de bevoegdheid om een grensoverschrijdend project te beheren voor rekening van haar leden. Zij kan vrij uiteenlopende leden hebben, waardoor in het bijzonder partnerschappen tussen gemeenschappen en Staten mogelijk zijn, en ook leden uit landen van buiten de EU kunnen toetreden. Ten slotte moet er worden gewezen op een grote soepelheid in de definiëring van de werkingswijze van een EGTS.

Beperkingen

De ervaring van de opgerichte structuren wijst op de lange duur en de complexiteit van de procedure van oprichting en wijziging van een EGTS en de afwezigheid van een overlegprocedure tussen de nationale instanties die de goedkeuring verlenen. Bovendien hebben de EU-lidstaten soms uiteenlopende interpretaties van de bepalingen van Verordening 1082/2006. Ten slotte is er een vrij zwakke juridische integratie van een EGTS in de interne rechtsordes (weinig vermeldingen met betrekking tot een EGTS, moeilijkheden om de bepalingen te identificeren die van toepassing zijn op de werking van een EGTS).

EGTS ALZETTE-BELVAL

Deze EGTS naar Frans recht werd opgericht in 2012 en groepeerde Franse en Luxemburgse gemeenten, alsook de hogere niveaus (Franse Staat en het Groothertogdom Luxemburg, de regio Lorraine, de departementen Moselle en Meurthe-et-Moselle).

Het doel van de EGTS is het grensoverschrijdend partnerschap te versterken (de samenwerking tussen de privéactoren en de publieke actoren vergemakkelijken en versterken) op een grondgebied in volle overgang met twee grootscheepse inrichtingsprogramma's (met name een OIN (*Opération d'intérêt national*) aan Franse kant).

Meer informatie:

→ Op de website van de MOT:

<http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/ecocite-alzette-belval/>

→ Op de website van de CCPHVA:

<http://www.ccphta.com/Entreprendre/Amenagement-du-territoire/GECT-Alzette-Belval>

→ Op de website van Esch-sur-Alzette :

http://www.esch.lu/laville/international/Pages/CT_GECTAlzette_Belval.aspx

EGTS EURODISTRICT SAARMOSELLE

Deze Frans-Duitse EGTS werd na rijp beraad opgericht in 2010. Zij is de opvolger van de vereniging Zukunft SaarMoselle (opgericht in 1997). De evolutie was gerechtvaardigd door de behoefte om het technische team te versterken, om een financieel patrimonium te hebben, om contracten te sluiten met de Europese, nationale en regionale niveaus en om zichtbaarder te zijn op Europees niveau. De keuze en de structuur van de EGTS kwam tot stand met de steun van de MOT.

Voordelen van dit instrument zijn onder meer: het politiek engagement op lange termijn van de leden, een betere politieke zichtbaarheid en erkenning ten aanzien van derden, de bevoegdheid om contracten te sluiten en externe financiering te genieten.

Het grootste nadeel is de werking volgens het recht van slechts één van de betrokken landen (zetel in Sarreguemines in Frankrijk), terwijl het operationeel team gebaseerd is in Saarbrücken in het Saarland (Duitsland), wat leidt tot uiteenlopende statuten binnen het team (personeel ter beschikking gesteld door de leden van de EGTS). Vervolgens is het moeilijk om te bepalen wie de BTW int voor de prestaties van het Eurodistrict. Ten slotte verlopen de openbare aanbestedingen volgens Franse procedures, die niet altijd gekend zijn door de Duitse dienstverleners.

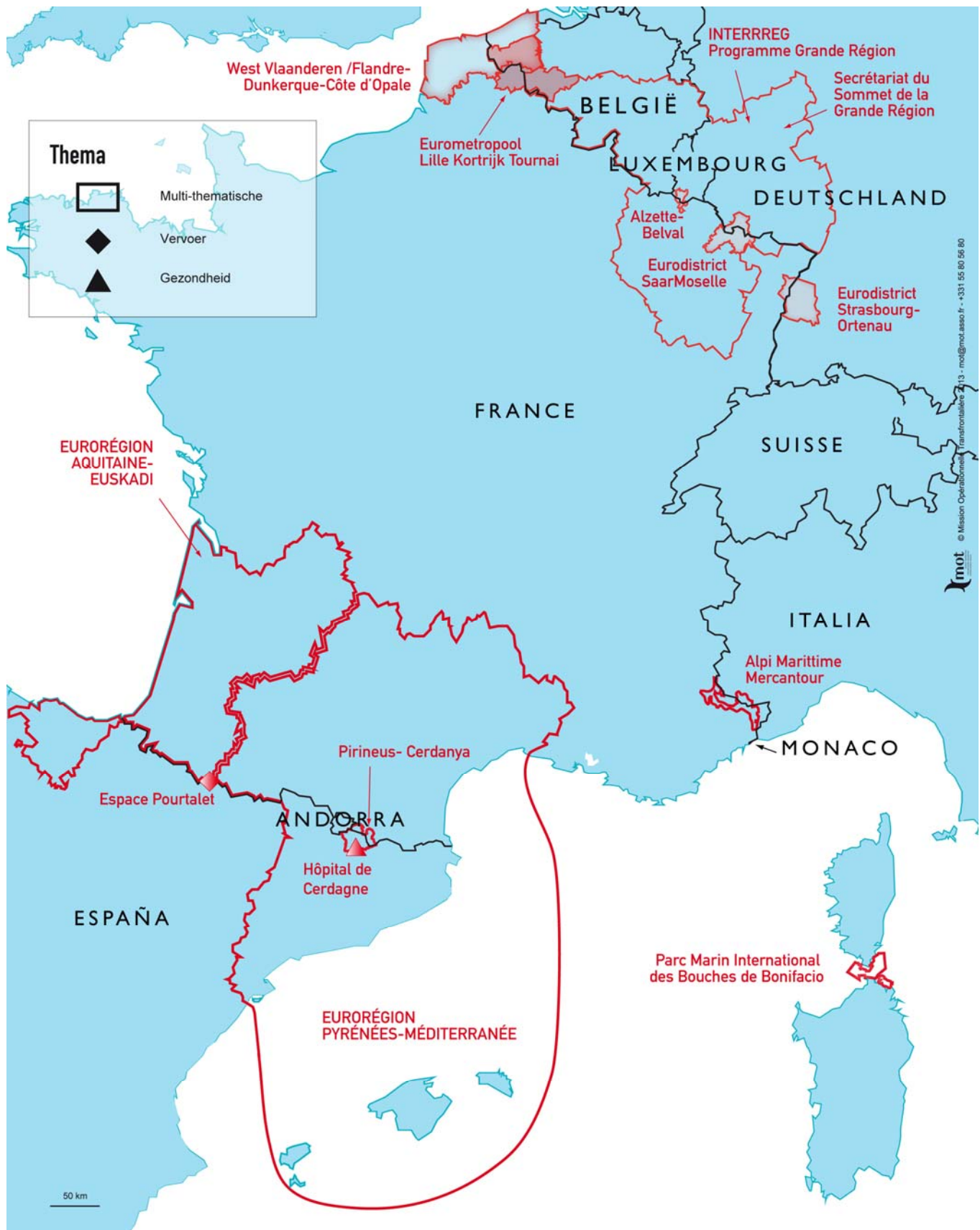
Meer informatie:

→ Op de website van de MOT:

<http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/eurodistrict-saarmoselle/>

→ Op de website van het Eurodistrict: www.saarmoselle.org

Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS)

Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS)

Het Europees Parlement en de Raad goedgekeurd, 17 December 2013 de nieuwe EGTS-verordening :

Verordening (EU) nr. 1302/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1082/2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS), wat de verduidelijking, vereenvoudiging en verbetering van de oprichting en werking van dergelijke groeperingen betreft

Door die tekst zal de oprichting en werking van een EGTS kunnen worden verduidelijkt, vereenvoudigd en verbeterd.

1. De oprichting van een EGTS vergemakkelijken:

• Partnerschap:

- De bedrijven die belast zijn met het beheer van diensten van algemeen economisch belang kunnen voortaan deel uitmaken van een EGTS (artikel 3).
- Een EGTS kan bestaan uit leden van op het grondgebied van slechts één lidstaat en één of meer derde landen die aan de lidstaat grenzen, met inbegrip van zijn ultraperifere gebieden (artikel 3bis). Dat is mogelijk onder bepaalde voorwaarden, met name: (1) dat de mogelijkheid om aan een EGTS deel te nemen voor het lid dat deel uitmaakt van een derde land of van een overzees gebied (een zgn. TOM) is voorzien door de wetgeving van het betrokken derde land of door akkoorden tussen de EU-lidstaat en het betrokken derde land; (2) dat de zetel van de EGTS, die bepalend is voor het rechtstelsel van de EGTS, gevestigd is in de Staat van de Europese Unie waaronder de leden van de EGTS ressorteren.

• Goedkeuring door de nationale autoriteiten:

- Nadat er een aanvraag tot oprichting van een EGTS is ingediend, geldt het stilzwijgen gedurende zes maanden vanwege de nationale autoriteiten als goedkeuring (artikel 4, paragraaf 3). De formele goedkeuring is echter noodzakelijk in de Staat waar de EGTS haar zetel zal hebben.
- De goedkeuring door de nationale autoriteiten zal enkel betrekking hebben op de overeenkomst van de EGTS (artikel 4, paragraaf 3). Voor wat de statuten betreft, zullen de goedkeurende autoriteiten enkel nagaan of zij verenigbaar zijn met de overeenkomst.
- In geval van weigering van de overeenkomst, moet de lidstaat de redenen van zijn weigering uiteenzetten en desgevallend wijzigingen aan de overeenkomst voorstellen (artikel 4, paragraaf 3),

• Toetreding van nieuwe leden:

- De toetreding van een nieuw lid, dat deel uitmaakt van een lidstaat die de overeenkomst reeds goedgekeurd heeft, dient enkel door die lidstaat te worden goedgekeurd (artikel 4, paragraaf 6)

2. De werking van de EGTS vergemakkelijken:

• Recht dat van toepassing is op een EGTS:

- Er is een grotere soepelheid voorzien voor wat betreft het recht dat van toepassing is op een EGTS. De overeenkomst moet voortaan de volgende gegevens specificeren (artikel 8, paragraaf 2):
 - “g) het Unierecht en het nationale recht van de lidstaat waar de EGTS haar statutaire zetel heeft dat van toepassing zal zijn op de interpretatie en naleving van de overeenkomst; “
 - “h) het toepasselijke Unierecht en het nationale recht van de lidstaat waar de organen van de EGTS optreden; “
 - “j) het toepasselijke Unie- en nationale recht dat rechtstreeks van belang is voor de activiteiten van de EGTS die zij uit hoofde van de in de overeenkomst gespecificeerde taken uitvoert; “
 - “k) de regels die van toepassing zijn op het personeel van de EGTS en de beginselen waarop de regelingen inzake personeelsbeheer en aanwervingsprocedures gebaseerd zijn; “
- Als bijlage bij de wetgevingsresolutie die op 20 november 2013 door het Europees Parlement werd goedgekeurd, zet een gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie uiteen:
 - “De lidstaten zullen trachten om bij de beoordeling van de voorschriften die van toepassing zullen zijn op de personeels-leden van een EGTS zoals voorgesteld in de ontwerpovereenkomst, de verschillende mogelijke arbeidsregelingen waaruit de EGTS kan kiezen, naar privaat- of publiekrecht, in overweging te nemen. “

• Noodzakelijke verzekeringen in het geval van een EGTS met beperkte aansprakelijkheid:

- In het geval van een EGTS waarvan de leden beperkt aansprakelijk zijn, kan elke betrokken lidstaat vereisen dat “de EGTS passende verzekeringen afsluit of een garantie geniet van een bank of andere financiële instelling, gevestigd in een lidstaat, dan wel gedekt is door een voorziening die door een overheidsinstantie of door de lidstaat als garantie is verstrekt om de aan de activiteiten van de EGTS verbonden risico's te dekken” (artikel 12, paragraaf 2bis).

Europees Economisch Samenwerkingsverband (EESV)

Definitie

Het Europees Economisch Samenwerkingsverband (EESV) is een duurzame en autonome structuur met rechtspersoonlijkheid (met de bevoegdheid om contracten te sluiten, personeel te werk te stellen, over een budget te beschikken, aanbestedingen bekend te maken, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden), naar privaatrecht. Zoals voor elke grensoverschrijdende samenwerkingsstructuur, vereist een beroep op de EESV de keuze van een verwijzingsrecht, dat overeenkomt met het recht van de plaats van de zetel, hetgeen de toepassing van een transnationaal recht uitsluit.

De oprichting van een EESV is mogelijk voor elke publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon, alsook voor natuurlijke personen (die economische activiteiten uitoefenen) die tot verschillende lidstaten van de Europese Unie behoren. Het moet worden opgericht door ten minste twee leden die behoren tot twee verschillende lidstaten van de Europese Unie. Een EESV kan dus niet aan de buitengrenzen van de Unie worden opgericht (bijvoorbeeld met Zwitserland, Monaco of Andorra).

Rechtsgrondslag

Deze vorm is voorzien door Verordening (EG) 2137/85, die van toepassing is op de lidstaten van de Europese Unie. Bovenop de Europese verordening komen de bepalingen van de interne rechtsregels van de lidstaten die het rechtstelsel bepalen van de EESV's die op hun grondgebied zijn opgericht.

Aanwending

Zijn doel is "de economische werkzaamheid van zijn leden te vergemakkelijken of te ontwikkelen, dan wel de resultaten daarvan te verbeteren of te vergroten (...). Zijn werkzaamheid dient aan te sluiten bij de economische werkzaamheid van zijn leden en kan ten opzichte daarvan slechts een ondersteunend karakter hebben" (artikel 3 van Verordening 2137/85).

In de praktijk werd het EESV aangewend als een "de facto" tool van de grensoverschrijdende samenwerking, bij afwezigheid van andere relevante tools, voor het bevorderen van grensoverschrijdende economische activiteiten, van de ontwikkeling van een grensoverschrijdend grondgebied, ofwel om het beheer van de samenwerkingsprogramma's te ondersteunen (als gemeenschappelijk technisch secretariaat).

Voordelen

Het belang van het oprichten van een EESV ligt in het oprichten van een rechtspersoon waarbij, in vergelijking met andere samenwerkingsinstrumenten, een gediversifieerd en zeer breed partnerschap kan worden bijeengebracht. Bovendien zijn de oprichtings- en ontbindingsprocedures relatief eenvoudig.

Beperkingen

Een eerste beperking is het beperkte actieterrein, samen met de economische activiteit van haar leden, die elke zuiver administratieve activiteit uitsluit. Vervolgens kan het EESV zich als privaatrechtelijke persoon niet in de plaats stellen van zijn leden in de uitoefening van hun bevoegdheden (geen delegering als opdrachtgever).

GEIE EURO 3

Dit EESV naar Belgisch recht werd door de Franse en Belgische kamers van koophandel in 1991 opgericht op het grondgebied van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.

Het doel van EURO 3 is een plaats voor uitwisseling te zijn, een plaats voor stellingnames en voor het uitwerken van concrete voorstellen over de grensoverschrijdende economische problemen met betrekking tot de ontwikkeling van de ondernemingen. EURO 3 plaatst zich daarmee naast de EGTS van de Eurometropool teneinde ondernemingen concrete diensten aan te reiken.

De EESV-formule werd in 1991 gekozen in afwezigheid van een andere gespecialiseerde tool voor grensoverschrijdende samenwerking en omwille van de economische dimensie van deze tool. Later werden de vormen EGTS of ESG niet meer in overweging genomen, want de partners van het type vereniging of VZW (zoals de kamers van koophandel in België) of EPE's (CCI in Frankrijk) kunnen er geen deel van uitmaken.

Deze formule biedt de mogelijkheid om een formele en autonome structuur te hebben waarmee een sterke wil tot grensoverschrijdende samenwerking kan worden getoond en die, zonder zich in de plaats te stellen van de handelingen van elk van de leden, het mogelijk maakt om de vertegenwoordigers van de economische wereld met één stem te laten spreken en gemeenschappelijke standpunten in te nemen over grote projecten. De voordelen van het EESV zijn ook de eenvoudige formaliteiten en het soepel administratief beheer.

Meer informatie:

→ Op de website van EURO 3: www.euro3.org

GEIE BIHARTEAN

Bihartean is een EESV naar Spaans recht die in 2010 werd opgericht door de Kamer van Koophandel en Nijverheid van Bayonne-Baskenland en de Cámara de Guipuzkoa.

Zijn opdrachten bestaan erin bedrijven te begeleiden in hun grensoverschrijdende projecten, grensoverschrijdende economische projecten te ontwikkelen, een gemeenschappelijk economisch en opleidingsaanbod te creëren.

Er werd voor de EESV-tool gekozen nadat de MOT een ondersteuningsmissie had uitgevoerd. Deze formule werd als gemakkelijker en sneller op te richten beschouwd en ook meer in lijn met het ritme van de bedrijven die het EESV adviseert.

Dit stelsel kreeg de voorkeur boven de EGTS, dat een veel langer oprichtingsproces vereiste en dat minder aangepast was aan een partnerschap bestaande uit kamers van koophandel.

Meer informatie:

→ Op de website van Bihartean: www.bihartean.com

Europees Economisch Samenwerkingsverband (EESV)

Euroregionale samenwerkingsgroepering (ESG)

Definitie

De Euroregionale samenwerkingsgroepering (ESG) is een duurzame en autonome structuur met rechtspersoonlijkheid (met de bevoegdheid om contracten te sluiten, personeel te werk te stellen, over een budget te beschikken, aanbestedingen bekend te maken, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden), naar publiek- of privaatrecht afhankelijk van de plaats van de zetel, met rechtspersoonlijkheid.

Het betreft een inrichting die vrij goed vergelijkbaar is met de EGTS. Zoals voor elke grensoverschrijdende samenwerkingsstructuur, vereist een beroep op de ESG de keuze van een verwijzingsrecht, dat overeenkomt met het recht van de plaats van de zetel, hetgeen de toepassing van een transnationaal recht uitsluit.

Kunnen deel uitmaken van een ESG: de territoriale gemeenschappen of autoriteiten, de Staten (waaronder die gemeenschappen ressorteren), alsook elke instelling met rechtspersoonlijkheid die in het algemeen belang handelt, die een ander dan een industrieel of commercieel karakter hebben en die aan specifieke criteria beantwoorden:

- ofwel wordt de activiteit voor het merendeel gefinancierd door de Staat, territoriale gemeenschappen of autoriteiten, of dergelijke instellingen;
- ofwel wordt het beheer gecontroleerd door de laatstgenoemden;
- ofwel is het bestuurs-, directie- of toezichtsorgaan samengesteld uit leden waarvan meer dan de helft zijn aangesteld door de Staat, territoriale gemeenschappen of autoriteiten, of dergelijke instellingen.

De ESG wordt beheerst door de bepalingen van het akkoord dat eenstemmig werd aangenomen door haar stichtende leden en door haar statuten die in het akkoord zijn opgenomen en, in bijkomende orde, door het recht van de plaats van haar zetel. Daartoe moeten de ondertekenende Staten het verwijzingsstelsel van de ESG kiezen in hun intern recht.

In termen van partnerschap moeten de territoriale gemeenschappen of autoriteiten de meerderheid van stemmen hebben in de algemene vergadering van de ESG.

Rechtsgrondslag

Deze structuur werd opgericht door het derde aanvullend protocol bij de Kaderovereenkomst van Madrid inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten. De openstelling van de ondertekening van dat protocol dateert van 2009 en de tekst is in werking getreden op 1 maart 2013 (1 mei 2013 voor Frankrijk). Op 1 december 2013 hadden vijf landen het protocol bekrachtigd: Frankrijk, Zwitserland, Duitsland, Oekraïne en Slovenië.

Aanwending

Een ESG kan "ten gunste van de bevolkingen de grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking tussen haar leden bevorderen, ondersteunen en ontwikkelen binnen hun gemeenschappelijke bevoegdheidsdomeinen en met eerbiediging van de bevoegdheden vastgesteld door nationale wetgeving van de betrokken lidstaten" (art. 1 van Protocol nr. 3).

Dit instrument kan worden aangewend op het grondgebied van een lidstaat van de Raad van Europa die het ESG-protocol heeft geratificeerd. Een ESG kan eveneens territoriale gemeenschappen of autoriteiten van een Staat die het protocol niet geratificeerd heeft onder zijn leden tellen. Dat is enkel mogelijk indien:

- die Staat een gemeenschappelijke grens heeft met een Staat die het ESG-protocol reeds geratificeerd heeft en die de Staat is waar de zetel van de ESG gevestigd is of zal zijn, en
- die twee Staten daartoe een akkoord ondertekenen.

Voordelen

Door gebruik te maken van een ESG, kan een rechtspersoon worden opgericht die het grensoverschrijdend project beheert voor rekening van zijn leden.

In het geval van een openbare infrastructuur of voorziening, wordt de ESG er eigenaar en beheerder van voor rekening van haar leden.

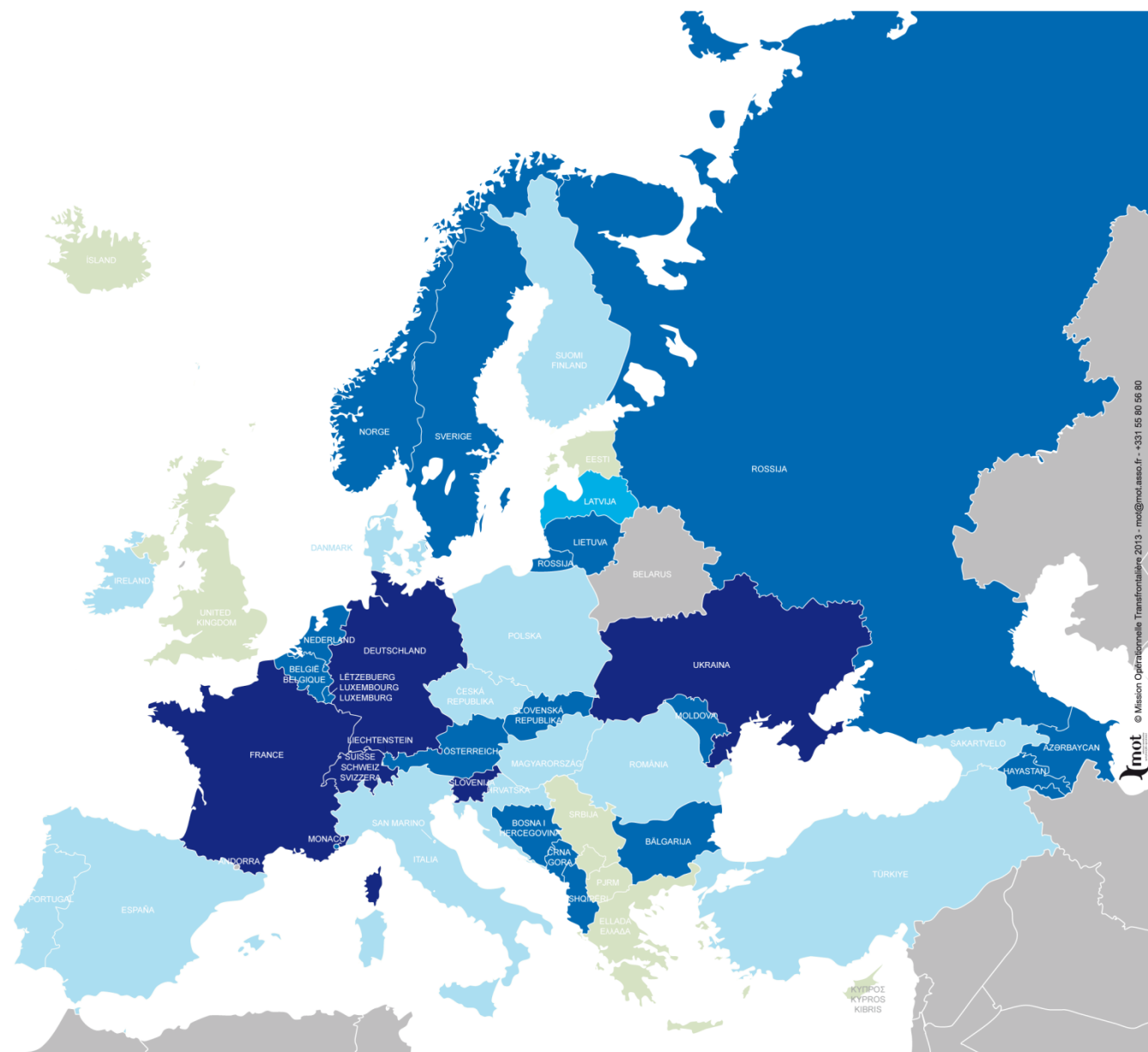
Dankzij dit instrument is een partnerschap mogelijk tussen Staten en gemeenschappen aan weerskanten van de grenzen.

Beperkingen

Het rechtsstelsel van de ESG's is nog niet gestabiliseerd. Er is op dit ogenblik nog geen enkele ESG opgericht en de Staten die Protocol nr. 3 ratificeerden, moeten in hun intern recht uitvoeringsbepalingen van het protocol vaststellen.

Voor de goedkeuring van wijzigingen van het akkoord en substantiële wijzigingen van de statuten (die leiden tot een wijziging van het akkoord) is een nieuwe goedkeuringsprocedure door de Staten vereist. Deze is identiek aan de procedure voor oprichting van de ESG.

Euroregionale samenwerkingsgroepering (ESG)

© Mission Opérationnelle Transfrontalière 2013 - mot@mot.asso.fr - +33 1 55 86 56 80

- Staten waar de Kaderovereenkomst van Madrid en de drie aanvullende protocollen van kracht zijn
- Staten waar de Kaderovereenkomst van Madrid, het eerste en het tweede aanvullend protocol van kracht zijn
- Staten waar de Kaderovereenkomst van Madrid en het eerste aanvullend protocol van kracht zijn
- Staten waar de Kaderovereenkomst van Madrid van kracht is
- Staten waar de Kaderovereenkomst van Madrid niet van kracht is

Grensoverschrijdende verenigingen of samenwerkingsverbanden

Definitie

De vereniging of het samenwerkingsverband is een duurzame en autonome structuur met rechtspersoonlijkheid (met de bevoegdheid om contracten te sluiten, personeel te werk te stellen, over een budget te beschikken, aanbestedingen bekend te maken, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden), naar privaatrecht, die wordt beheerst door het recht van de plaats van de zetel. Zij kan samengesteld zijn uit gemeenschappen, lokale autoriteiten of andere (publieke of private) partners die aan weerskanten van de Franse grenzen gelegen zijn (afhankelijk van het stelsel van de plaats van de zetel).

Rechtsgrondslag

De oprichting van verschillende vormen van verenigingen met een grensoverschrijdende roeping is mogelijk in Frankrijk (stelsel van de wet van 1901 en van het recht van de Elzas- en de Moezelregio, artikelen 21 tot 79 van de lokale *Code civil*), alsook in de grensstaten (België, Luxemburg, Duitsland, Zwitserland, Italië). De mogelijkheid voor een territoriale gemeenschap of een lokale autoriteit om lid te worden van dergelijke verenigingen is afhankelijk van het verenigingsstelsel op de plaats van de zetel van de vereniging en van het intern recht van elk toekomstig lid.

Aanwending

Het gebruik van de verenigingsvorm als grensoverschrijdende samenwerkingsinstantie is op de praktijk gebaseerd. Deze ligt in geen enkele wettekst verrat, met uitzondering van het Akkoord van Brussel (over de Frans-Belgische grensoverschrijdende samenwerking), dat voorziet dat Belgische en Franse lokale gemeenschappen en autoriteiten verenigingen naar Belgisch recht kunnen oprichten.

Verenigingsvormen of samenwerkingsverbanden met grensoverschrijdende roeping maken het mogelijk om acties te voeren van politiek of technisch grensoverschrijdend overleg, van bevordering van een grensoverschrijdend project of activiteit, studies, meer in het bijzonder in het kader van de ontwikkeling van grensoverschrijdende strategische planning.

Voordelen

Door een beroep te doen op dit type van structuur, is het mogelijk om een breed en gevarieerd partnerschap tot stand te brengen voor het opvangen van de afwezigheid van tools voor grensoverschrijdende samenwerking. Het betreft een soepele structuur, die gemakkelijk kan worden opgericht en ontbonden. De vereniging is bijzonder goed aangepast aan opdrachten die worden uitgevoerd voorafgaand aan de operationele projecten, in het bijzonder de handelingen van grensoverschrijdend bestuur.

Beperkingen

Aangezien verenigingen privaatrechtelijke rechtspersonen zijn, mogen zij zich in de uitoefening van hun bevoegdheden niet in de plaats stellen van de gemeenschappen die er lid van zijn (risico van "feitelijk beheer"). Wegens hun beperkte financiële middelen, bieden deze instanties doorgaans niet dezelfde waarborgen als publiekrechtelijke grensoverschrijdende samenwerkingsinstanties.

EURODISTRICT TRINATIONAL DE BÂLE (ETB)

Het ETB werd in 1995 opgericht en is een vereniging naar recht van de Elzas- en de Moezelregio, thans bestaande uit 85 leden (gemeenten, kantons, regio, departement, Regionalverband, enz.).

Nadat het kanton Bazel opdracht gaf tot een studie (die werd uitgevoerd door de MOT), bleek de EGTS-tool niet voordelig. De gekozen formule was de vereniging naar recht van de Elzas- en de Moezelregio, dat overigens gelijksoortig is aan het Duitse recht.

De verenigingsstructuur biedt tal van voordelen voor het ETB (flexibiliteit, klein team, externe accountant, enz.).

De moeilijkheden houden verband met het arbeidsrecht (de contracten van het personeel worden beheerst door het Frans recht, wat soms voor problemen zorgt voor de Zwitserse leden, die geen perfecte kennis hebben van de Franse wetgeving), en met de lange betalingstermijnen van de Europese subsidies (programma INTERREG IV Boven-Rijn) die voor een verenigingskas moeilijk te dragen zijn.

Meer informatie:

→Op de website van de MOT:

<http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/eurodistrict-trinational-de-bale/>

→Op de website van het ETB: www.eurodistrictbasel.eu

CONFÉRENCE DES ALPES FRANCO-ITALIENNES (CAFI)

De CAFI is een niet erkende vereniging naar Italiaans privaatrecht die op 10 juli 2000 werd opgericht door de zes Franse departementen, de drie Italiaanse provincies langs de grens en de Autonome Regio Valle d'Aosta.

Er werd voor de vorm van een vereniging gekozen na een vergelijkende studie van de verschillende juridische tools die ter beschikking staan van de toekomstige leden. In 2000 waren de grensoverschrijdende samenwerkings-instrumenten tussen Frankrijk en Italië zeer beperkt en de vereniging leek het meest soepele instrument om op te richten en te beheren.

Na de oprichting van de structuur hebben de leden zich verder beraden over een mogelijke evolutie van het instrument. De CAFI heeft herhaaldelijk aan Italië en aan Frankrijk gevraagd om het Frans-Italiaanse Akkoord van Rome van 1993 te herzien. Zij startte in 2010 een denkoefening over de kosten en de baten van de EGTS. De omvorming tot een EGTS werd als te zwaar geoordeeld (invoering van procedures, dagelijks beheer) en zonder werkelijke toegevoegde waarde ten opzichte van de vereniging.

Sedert 2011 werken de leden van de CAFI aan de statuten van de vereniging om deze in overeenstemming te brengen met de Italiaanse wet (in het vooruitzicht van de aanvraag tot juridische erkenning). Parallel daarmee overwegen zij om de evolutie naar een EGTS opnieuw op de agenda te plaatsen.

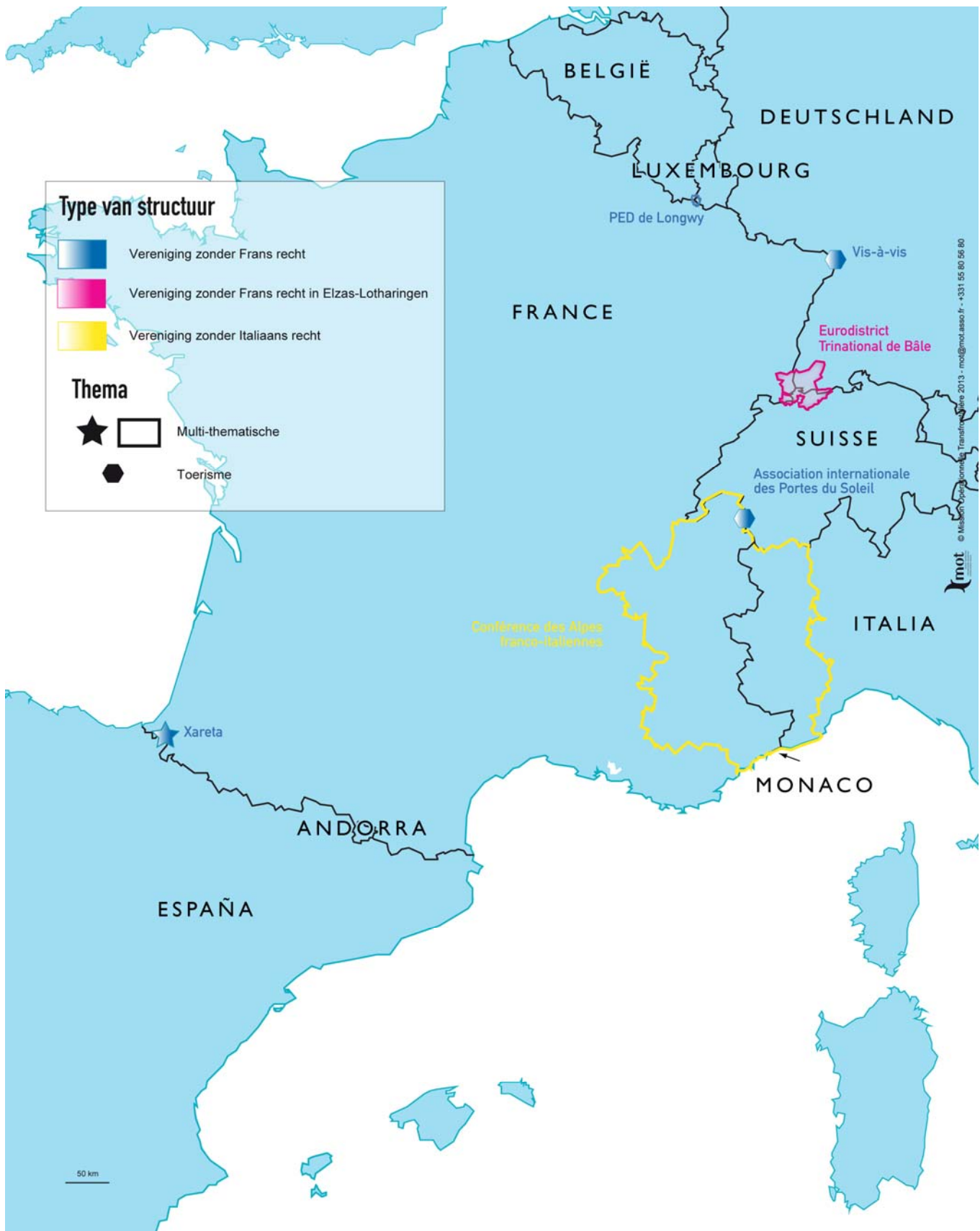
Meer informatie:

→Op de website van de MOT:

<http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/conference-des-alpes-franco-italiennes/>

→Op de website van de CAFI: <http://cafiweb.eu/>

Grensoverschrijdende verenigingen of samenwerkingsverbanden

Lokaal Samenwerkingsverband voor Grensoverschrijdende Samenwerking (LSGS)

Definitie

Het LSGS is een duurzame en autonome structuur met rechtspersoonlijkheid (met de bevoegdheid om contracten te sluiten, personeel te werk te stellen, over een budget te beschikken, aanbestedingen bekend te maken, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden), naar publiekrecht. Zoals voor elke grensoverschrijdende samenwerkingsstructuur, vereist een beroep op het LSGS de keuze van een verwijzingsrecht, dat overeenkomt met het recht van de plaats van de zetel, hetgeen de toepassing van een transnationaal recht uitsluit.

Rechtsgrondslag

Deze structuur is voorzien door twee bilaterale akkoorden over grensoverschrijdende samenwerking tussen de lokale gemeenschappen en autoriteiten: voor de Frans-Belgische grens, het Akkoord van Brussel van 2002, en voor de grenzen tussen Frankrijk, Luxemburg, Duitsland en Zwitserland, het Akkoord van Karlsruhe van 1996.

In bijkomende orde wordt het LSGS eveneens beheerst door het intern recht van de plaats van de zetel, dat van toepassing zal zijn op een aantal werkingsmodaliteiten: budgettaire en financieel beheer, personeelsbeheer, recht van de overheidsopdrachten, fiscaliteit. Een LSGS dat zijn zetel in Frankrijk heeft, valt onder de regeling van de "syndicats mixtes ouverts" (artikelen L.5721-1 en volgende van de CGCT, de *Code général des collectivités territoriales*).

Aanwending

Een LSGS heeft als doel het verwezenlijken van opdrachten en diensten die voor elk van zijn leden van belang zijn en die binnen hun respectieve bevoegdheidsdomeinen liggen, bijvoorbeeld: voorzieningsprojecten dragen, grensoverschrijdende openbare diensten beheren, infrastructuur uitvoeren, handelingen van territoriaal bestuur stellen. Het kan eveneens de rol van beheerautoriteit (ofwel bemiddelende instantie) van de Europese territoriale samenwerkingsprogramma's op zich nemen of instrumenten van geïntegreerde territoriale ontwikkeling dragen (periode 2014-2020).

Voordelen

De voordelen van het LSGS vloeien voort uit zijn statuut van publiekrechtelijke rechtspersoon; het is een unieke, duurzame en autonome structuur (die personeel kan tewerkstellen, aanbestedingen kan uitschrijven en contracten ondertekenen, onder de gemeenschappelijke voorwaarden die van toepassing zijn op de gelijkaardige instanties die bestaan in de Staat waar de LSGS zijn zetel heeft).

Het LSGS kan het grensoverschrijdend project beheren voor rekening van zijn leden; in het geval van een openbare infrastructuur of voorziening, wordt het LSGS er de eigenaar en beheerder van voor rekening van zijn leden.

Beperkingen

De lijst van potentiële leden voor een LSGS is beperkt: enkel de openbare instanties en gemeenschappen die vermeld zijn in het Akkoord van Karlsruhe en het Akkoord van Brussel kunnen deelnemen en dit soort van structuur oprichten.

De opdrachten van het LSGS moeten uitsluitend grensoverschrijdend zijn, van belang zijn voor elk van de leden en binnen hun respectieve bevoegdheidsdomeinen liggen.

GLCT EUROPA 1

Het LSGS "GLCT Europa 1", dat in 2007 naar Frans recht werd opgericht door de *SDIS du Bas-Rhin* (departementale brandweer- en hulpdienst), het Departement Bas-Rhin en de Ortenaukreis, beheert de eerste grensoverschrijdende blusboot van Europa. Zijn opdrachten zijn onder meer het blussen van branden, de bevoorrading van watermiddelen vanop de grond, alsook het redden en evacueren van passagiers.

De juridische vormen van het grensoverschrijdende EESV, de grensoverschrijdende GIP (*Groupement d'Intérêt Public*) of de grensoverschrijdende SEM (*société d'économie mixte*) waren niet aangepast en de EGTS bestond nog niet op het ogenblik van de beslissing tot oprichting in 2005. Het LSGS leek dan het instrument dat het best aan het project was aangepast, temeer daar er in de Boven-Rijn reeds andere EGTS-structuren bestonden (waartoe de Bas-Rhin en de Ortenaukreis waren toegetreden) die hun sporen reeds hadden verdiend.

Het opgerichte LSGS heeft meerdere voordelen: een soepel beheer, een beurtrol in het voorzitterschap, een financiering die een verplichte uitgave inhoudt voor de gemeenschappen die lid zijn.

De beperkingen van het LSGS komen vooral tot uiting bij de oprichting (in Frankrijk: vergunningsprocedures voor oprichting waarbij validatiecircuit op lokaal en nationaal niveau betrokken zijn; specifieke nationale regels).

Meer informatie:

→ Op de website van de SDIS 67: <http://www.sdis67.com/fr/le-bateau-pompe-europa-1/le-bateau-pompe-europa-1>

GLCT GRAND GENÈVE

Dit LSGS naar Zwitsers recht werd opgericht in 2012 en groepeerde de Franse en Zwitserse gemeenschappen (van het lokaal niveau tot het regionaal/kantonaal niveau) rond de zogenaamde "agglomération franco-valdo-genevoise".

De oprichting ervan past in het kader van een lang samenwerkingsproces, met onder meer de oprichting van het "Comité régional franco-genevois" in 1973 en de implementatie van het "Projet d'agglomération" vanaf 2007.

Er zijn verschillende fases doorlopen in de opbouw van het LSGS. In 2009 ontstond het idee van een gestructureerde gesprekspartner voor de Confederatie om de projecten op dat grondgebied te bespreken. Het LSGS was het enige instrument dat toen toepasbaar was om een duurzaam administratief en juridisch bestuur voor deze Frans-Zwitserse agglomeratie te ontwerpen.

Er is een denkoefening aan de gang om het belang te bepalen van het vervangen van de LSGS-vorm door een ESG of een EGTS, met in het bijzonder de deelname van de Franse Staat als volwaardig lid.

Meer informatie:

→ Op de website van de MOT: <http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/grand-geneve/>

→ Op de website van Grand Genève: www.grand-geneve.org

Lokaal Samenwerkingsverband voor Grensoverschrijdende Samenwerking (LSGS)

Grensoverschrijdend consorcio

Definitie

Het grensoverschrijdend consorcio is een duurzame en autonome structuur met rechtspersoonlijkheid (met de bevoegdheid om contracten te sluiten, personeel te werk te stellen, over een budget te beschikken, aanbestedingen bekend te maken, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden), naar Spaans publiekrecht. Deze vorm is mogelijk voor de Franse en Spaanse gemeenschappen, voor hun groeperingen, alsook voor het *Organisme Andorran de Coopération Transfrontalière / Organismo Andorrano de Cooperación Transfronteriza* (OACT), sedert de toetreding van Andorra tot het Verdrag van Bayonne.

Rechtsgrondslag

Dit instrument wordt beheerst door het Verdrag van Bayonne en in bijkomende orde door het Spaanse intern recht (dat van toepassing is op bepaalde aspecten van de werking van de structuur: budgettair en financieel beheer, personeelsbeheer, recht van de overheidsopdrachten, fiscaliteit). Op Spaans nationaal niveau is de Wet 7/1985 van 2 april 1985 tot regeling van de grondslag van het lokaal stelsel van toepassing op de consorcios. Deze wet werd aangevuld door het Wetgevend Koninklijk Besluit 781/1986 van 18 april 1986 (artikelen 57 tot 87).

Als één of meerdere Autonome Gemeenschappen lid worden van een grensoverschrijdend consorcio, zonder toetreding van andere Spaanse lokale gemeenschappen, wordt dat consorcio beheerst door de wet 30/1992 op het rechtstelsel van de overheidsinstellingen (het geval van het Consorcio van de CTP, zie hieronder).

In de andere hypothesen is er een specifieke wetgeving van toepassing van de autonome gemeenschap waar het consorcio zijn zetel heeft, welke ook de gemeenschappen zijn die eraan deelnemen (buitenlandse lokale gemeenschappen, Spaanse lokale gemeenschappen die onder het recht ressorteren van een andere autonome gemeenschap).

Aanwending

Een consorcio heeft als doel om immateriële of materiële grensoverschrijdende projecten te ontwikkelen, openbare diensten of voorzieningen op te richten en te beheren en grensoverschrijdend bestuur te dragen, binnen de gemeenschappelijke bevoegdheidsdomeinen van zijn leden. Het kan eveneens de rol van beheerautoriteit (ofwel bemiddelende instantie) van de Europese territoriale samenwerkingsprogramma's op zich nemen of instrumenten van geïntegreerde territoriale ontwikkeling dragen (periode 2014-2020).

Voordelen

Een grensoverschrijdend consorcio is een publiekrechtelijke rechtspersoon, hetzij een unieke, duurzame en autonome structuur, die bovendien een zeer soepel werkingsstelsel heeft. Het consorcio kan het grensoverschrijdend project beheren voor rekening van zijn leden. In het geval van een openbare infrastructuur of voorziening wordt een consorcio er eigenaar en beheerder van voor rekening van haar leden.

Beperkingen

De oprichting van een consorcio is uitsluitend voorbehouden voor de lokale autoriteiten en gemeenschappen, die opgesomd zijn in artikel 2 van het Verdrag van Bayonne (hoofdzakelijk gemeenschappen van gemeentelijk, tussenliggend en regionaal niveau, alsook hun groeperingen) en het kan enkel zijn zetel hebben in Spanje, aangezien het enkel wordt beheerst door het Spaanse recht. Een andere beperking is de afwezigheid van een modelstatuut, aangezien de consorcios worden beheerst door de wetten van de Spaanse autonome gemeenschappen.

CONSORCIO VAN DE "COMMUNAUTÉ DE TRAVAIL DES PYRÉNÉES / COMUNIDAD DE TRABAJO DE LOS PIRINEOS" (CTP)

De CTP werd in 1983 opgericht om de Pyreneeën van een grensoverschrijdende samenwerkingsstructuur te voorzien. In 1993 werd deze gemeenschap, waarvan de leden Franse regio's en de Spaanse autonome grensgemeenschappen waren, alsook het Vorstendom Andorra, tot een vereniging omgevormd.

In 2005 kreeg zij het statuut van Consorcio, een juridische entiteit naar Spaans publiekrecht. Het consorcio, dat aanvankelijk enkel bestond uit de Spaanse en Franse partners, werd in 2012 vervoegd door Andorra, nadat het op zijn beurt het Verdrag van Bayonne had ondertekend.

Het statuut van grensoverschrijdend consorcio heeft de CTP in staat gesteld om beheerautoriteit te worden van het Frans-Spaans programma voor territoriale samenwerking (POCTEFA) voor de periode 2007-2013.

Tussen 2011 en 2012 werd de aanvankelijke vereniging ontbonden.

Meer informatie:

→Op de website van de MOT:

<http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/communaute-de-travail-des-pyrenees/>

→Op de website van de CTP: www.ctp.org

CONSORCIO BIDASOA-TXINGUDI

Het Consorcio Bidasoa-Txingudi werd opgericht door drie grensgemeenten: Hendaye (FR), Irún en Hondarribia (ES).

Die gemeenschappen ondertekenden reeds in 1993 een samenwerkingsovereenkomst voor het installeren van een "Eurodistrict Bidasoa-Txingudi" voor het bevorderen van de economische, sociale en culturele samenwerking op dat grensoverschrijdend grondgebied.

De ondertekening van het Verdrag van Bayonne (1995) betekent een belangrijke stap vooruit aangezien de territoriale gemeenschappen hierdoor een aangepast juridisch kader krijgen om de toepassing van de overeenkomst van 1993 te doen slagen.

Zo stichtten de burgemeesters van Irún, Hondarribia en Hendaye op 23 december 1998 het Consorcio Bidasoa-Txingudi, op basis van een Interadministratieve Overeenkomst voor grensoverschrijdende samenwerking.

Meer informatie:

→Op de website van de MOT:

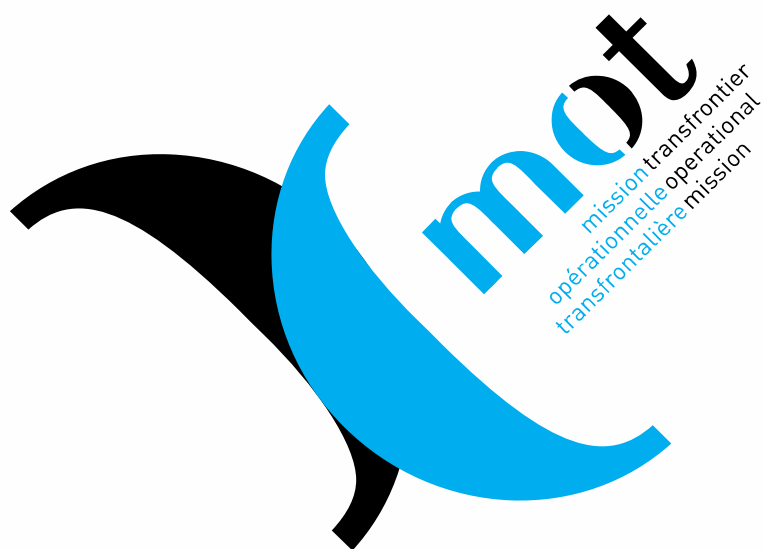
<http://www.espaces-transfrontaliers.org/bdd-territoires/territoires/territory/show/consorcio-bidasoa-txingudi/>

→Op de website van Bidasoa-Txingudi: www.bidasoa-txingudi.com

Overzichtstabel

Tool	Toepasselijk recht	Toepassings-gebied	Juridische aard	Doel	Mogelijke opdrachten	Mogelijke partners
Samenwerkings-overeenkomst	CGCT Bilaterale akkoorden (Brussel, Karlsruhe, Rome, Bayonne) Rechtsstelsel gekozen in de overeenkomst	Alle grenzen met Frankrijk	Contractuele verbintenis	Doel in de gemeenschappelijke bevoegdheden van de ondertekenaars	Materiële of immateriële projecten	Lokale autoriteiten en gemeenschappen
EGTS	Verordening (EU) 1302/2013, tot wijziging van Verordening (EG) 1082/2006 Nationale wetgeving (recht van de plaats van de zetel)	Interne grenzen van de EU en externe grenzen (onder bepaalde voorwaarden)	Rechts-persoon naar publiekrecht (in FR, DE, IT, ES, LUX) ofwel naar privaatrecht	Vergemakkelijken en in het bijzonder bevorderen van territoriale samenwerking, met inbegrip van grensoverschrijdende, transnationale en/of interregionale samenwerking	Materiële of immateriële projecten Beheer van Europese fondsen	Lidstaten of overheden op nationaal niveau; regionale en lokale overheden; overheidsbedrijven (Richtlijn 2004/17/EG), publiekrechtelijke instellingen (Richtlijn 2004/18/EG); bedrijven belast met het beheer van DAEB
EESV	Verordening (EG) 2137/85 Nationale wetgeving (recht van de plaats van de zetel)	Interne EU-grenzen	Rechts-persoon naar privaatrecht	De economische werkzaamheid van zijn leden vergemakkelijken of ontwikkelen, de resultaten daarvan verbeteren of vergroten.	Uitsluiting van de zuiver administratieve werkzaamheden Opdrachten in verband met de economische werkzaamheid van zijn leden	Rechtspersonen naar publiek- of privaatrecht Natuurlijke personen die een economische werkzaamheid uitoefenen
ESG	Protocol nr. 3 bij de Kaderovereenkomst van Madrid Nationale wetgeving (recht van de plaats van de zetel)	Staten van de Raad van Europa die het 3 ^{de} Protocol hebben bekrachtigd en hun bureaus (onder bepaalde voorwaarden)	Rechts-persoon naar publiek- ofwel privaatrecht	De grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking bevorderen, ondersteunen en ontwikkelen	Materiële of immateriële projecten in de gemeenschappelijke bevoegdheidsdomeinen van haar leden	Staten, territoriale lichamen of autoriteiten, rechtspersonen die werden opgericht om specifiek te voldoen aan behoeften van algemeen belang (onder bepaalde voorwaarden)
Vereniging	Nationale wetgeving (recht van de plaats van de zetel)	FR, DE, LUX, BE, IT, CH	Rechts-persoon naar privaatrecht	Samenwerking begeleiden zonder zich in de plaats te stellen van haar leden	Materiële of immateriële projecten	Rechtspersonen naar privaatrecht Natuurlijke personen
LSGS	Akkoord van Karlsruhe Akkoord van Brussel	Grenzen FR, DE, LUX, CH Grens FR-BE	Rechts-persoon naar publiekrecht	Opdrachten en diensten voortzetten die van belang zijn voor zijn leden	Materiële of immateriële projecten Beheer van Europese fondsen	Gemeenschappen vermeld in het Akkoord van Karlsruhe en in het Akkoord van Brussel
Consortio	Verdrag van Bayonne	Grens FR-ES (en Andorra)	Rechts-persoon naar Spaans publiekrecht	Openbare diensten of voorzieningen oprichten en beheren. De beslissingen van de leden coördineren.	Materiële of immateriële projecten Beheer van Europese fondsen	Gemeenschappen vermeld in het Verdrag van Bayonne

**Ce guide est cofinancé par l'Union Européenne dans le cadre du programme Europ'Act.
L'Europe s'engage en France avec le Fonds européen de développement régional.**

Mission Opérationnelle Transfrontalière

38, rue des Bourdonnais - 75001 Paris - France
www.espaces-transfrontaliers.eu

tél. : +33 1 55 80 56 80 - fax : +33 1 42 33 57 00
mot@mot.asso.fr

